

*Надзвичайні ситуації.
Правила поведінки
під час надзвичайних ситуацій.
Пожежа.*

Фалєєва Світлана Костянтинівна
Харків 2018

Мозковий штурм
**Що таке
надзвичайна
ситуація?**

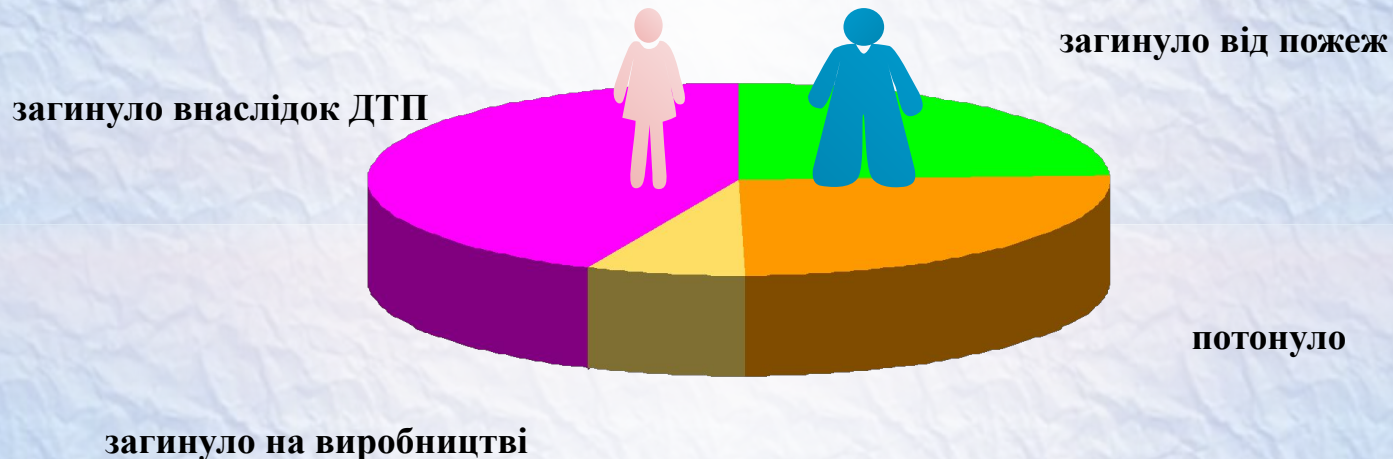

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ (НС)

порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою стихійним лихом епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвели або можуть призвести до загибелі людей та/або значних матеріальних втрат

Закон України “Про цивільну оборону України”

НС – це подія, порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинених аварією, катастрофою, стихійним лихом або іншою небезпечною ситуацією, яка призвела (може призвести) до загибелі людей та (або) значних матеріальних збитків.

Повінь

Буря

НС
природного
походження

Землетрус

Гроза

Стихійні лиха

- Виверження вулканів
- Землетруси
- Зсуви
- Селі
- Повені
- Снігові лавини
- Шквали
- Урагани, ураганні вітри
- Смерчі
- Хуртовини.
- Ожеледиця.

ГРОЗА - це грім і блискавка з дощем або градом.
Під час грози зазвичай ще й сильний вітер.

БУРЯ - вітер великої руйнівної сили, який дме тривалий час. Бурю ще називають буревієм.

Великої шкоди завдає буревій людині й природі: руйнує будівлі, лінії електропередач, ламає дерева.

ЗЕМЛЕТРУС – це коливання земної поверхні, що виникають унаслідок підземних поштовхів величезної сили. Землетруси здебільшого виникають у гірській місцевості. На рівнинній місцевості вони бувають рідко і невеликої сили.

Під час слабкого землетрусу в будинках дзенькотить посуд, розгойдуються люстри, хитаються меблі... Під час сильних – пошкоджуються будинки: руйнуються дахи, обвалюються стелі, тріскаються стіни.

ПОВІНЬ – це розлиття річки під час таяння снігу, льоду або від тривалих дощів і злив. Найчастіше повені бувають у тих селах і містах, які розміщені на берегах річок.

Отримавши попередження про затоплення, необхідно терміново:

- ❖ вийти в безпечне місце – на височину (попередньо відключивши воду, газ, електроприлади);
- ❖ якщо повінь розвивається повільно, необхідно перевести майно в безпечне місце, а самому зайняти верхні поверхи (горища, дахи будівель), в крайньому разі забратись навіть на дерево;
- ❖ для того, щоб залишити місця затоплення, можна скористатися човнами, катерами та всім тим, що здатне утримати людину на воді (колоди, бочки, автомобільні камери тощо);
- ❖ коли людина опинилася у воді, їй необхідно скинути важкий одяг та взуття, скористатись плаваючими поблизу засобами й чекати допомоги.

Дії під час

ГРОЗИ

*не виходити з дому, зачинити вікна, двері і димоходи, подбати, щоб не було протягу, який може повернути кульову блискавку;

*не можна стояти біля (під) дерев, опор лінії електропередач, будівель і споруд, високих парканів, стовпів, щогл, проводів, бігти у відкритому полі;

*радіо, телевізори та іншу техніку вимкнути з електромережі (розетки);

*не можна топити піч, бо дим, що виходить з труби може повернути блискавку.

Як захиститись під час ураганних вітрів?

- Отримавши повідомлення про ураган, необхідно щільно зачинити двері вікна;
- підготувати запас води, їжі, медикаменти, мати при собі документи;
- загасити вогонь в печах, грубках, вимкнути електроенергію, закрутити газові крани.

Як поводитись під час хуртовини?

- У цей час виходити на вулицю рекомендується тільки у виняткових випадках і не самому;
- сповістіть сусідів, куди ви ідете і коли повернетесь;
- якщо хуртовина застала вас в дорозі, рухаючись в автомобілі, то краще перечекати якийсь час, бажано в населеному пункті. Можна періодично зігріватися, включаючи двигун. Але при цьому слід систематично провітрювати салон, щоб не отруїтися відпрацьованими газами.

Дії під час
ЗЕМЛЕТРУСУ

*при перебуванні у будинку негайно вийти з нього. Ліфтом користуватися не можна, він може зупинитися між поверхами;

*якщо немає можливості покинути будинок-стати біля несучої стіни, в двірному проїзмі.

Ні в якому разі не виходити на балкон!

Живі провісники стихійних лих - птахи

Живі провісники стихійних лих - тварини

Живі провісники стихійних лих - комахи

Живі провісники стихійних лих- рослини

Надзвичайні ситуації, спричинені діяльністю людини.

Аварія – це пошкодження механізму діючих машин , вихід з ладу заводів, підприємств.

Катастрофа – це аварії, які призвели до значних людських жертв.

- **11.09.1927** – у Чорному морі стався землетрус силою у 9 балів. Ялта зазнала найбільших руйнувань: матеріальні збитки склали 25 млн. карбованців.
- **1985** – у Колумбії сталося виверження вулкану Руїс. Виник гігантський сель, який, пройшовши 40 км, захопив місто Армеро, у результаті – загинуло 22 тис. чол. і знищено 4,5 тис. будівель.
- **1914-1918** – під час Першої світової війни на австрійсько-італійському фронті в Альпах в лавинах загинуло близько 60 тис. солд. (більше, ніж у боях). У наш час середня річна кількість жертв лавин складає близько 150 чол.
- **26.04.1986** – вибух на Чорнобильській АЕС. У момент аварії загинув 31 чол. Загальна кількість жертв та потерпілих складає понад 500 тис. чол.
- **7.12.1988** – Вірменія, Спітак стався землетрус у 7 балів – 25 тис. чол. загинуло, близько 100 тис. поранено.
- **2001** – отруєння Тиси і Дунаю ціанідами. Концентрація ціаніду перевищила граничну припустиму норму в 300 разів.
- **11.03.2011** – землетрус у 9 балів та цунамі в Японії, кількість загиблих складає більш ніж 9 тисяч людей. Цунамі стало причиною аварії на АЕС "Фукусима-1".

**промислові, транспортні
аварії (катастрофи)
з вибухом**

пожежі

**аварії з
викидом небезпечних
хімічних, радіоактивних,
біологічних речовин**

**НС
техногенного
походження**

**гідродинамічні
аварії на греблях,
дамбах**

**раптове
руйнування
споруд і
будівель**

**аварії на
інженерних
мережах**

Найбільшу небезпеку у техногенній сфері становлять:

- ✓ транспортні аварії;
- ✓ вибухи і пожежі;
- ✓ радіаційні аварії;
- ✓ аварії з викиданням хімічних і біологічно небезпечних речовин;
- ✓ гідродинамічні аварії;
- ✓ аварії на енергосистемах;
- ✓ аварії на очисних спорудах.

Основні причини виникнення НС в Україні

Причини поділяються на природні та людський фактор.

Природні:

стихійні лиха – землетруси; повені; селеві потоки; зсуви; сильний вітер, снігопад, хуртовина, бурі та інші явища природи, що виникають як правило раптово; пожежі (лісові і торф'яні).

Людський фактор:

- велика кількість промислових підприємств;
- зміна довкілля внаслідок природокористування (забруднення, вичерпність ресурсів);
- зниження виробничої і технологічної дисципліни працівників;
- незадовільний стан збереження, утилізації та захоронення високотоксичних, радіоактивних та побутових відходів;
- недостатня увага відповідальних керівників до проведення заходів, спрямованих на запобігання надзвичайним ситуаціям;
- дефіцит кваліфікованих кадрів.

НС, характерні для міста

- Аварії на підприємствах.
- Аварії на комунікаціях (мережах).
- Пожежі.
- Снігопади.
- Грози.
- Землетруси, зсуви.
- Терористичні прояви.

Трагедія в Кемерово

КЕМЕРОВО

25.03.2018

Ы С Т Ы

25.03.2018

КЕМЕРОВО

*- Як же запобігти
таким трагедіям?*

Вогонь

Сірники – добро і зло, знає місто і село.

Слід порадитись з батьками, що робити з сірниками.

Можна пічку розтопити, можна дім вогнем спалити.

Можна чай зігрить на лузі, можна ліс спалить на смузі.

Ти ж, подумай, все-таки, а навіщо сірники?

Якщо загорівся дім - подзвони ти „101”.

І з вогнем ти не шуткуй, потерпілих всіх рятуй.

Їхні опіки не три, краще викличи „103”.

І не треба гріти чай – телевізор виключай.

Відключи ти всю мережу і тоді гаси пожежу!

ДОСЛІД

*У склянку постав свічку і запали,
потім накрій кришкою.*

- Чому пожежа загасає, коли запалили свічку, а потім накріпи її?
- Чому вогонь спалахує з більшою силою, якщо відчиняють вікно?
  - Що необхідно, щоб почалося горіння?
  - Де відбувається горіння?
  - Коли це може трапитись?

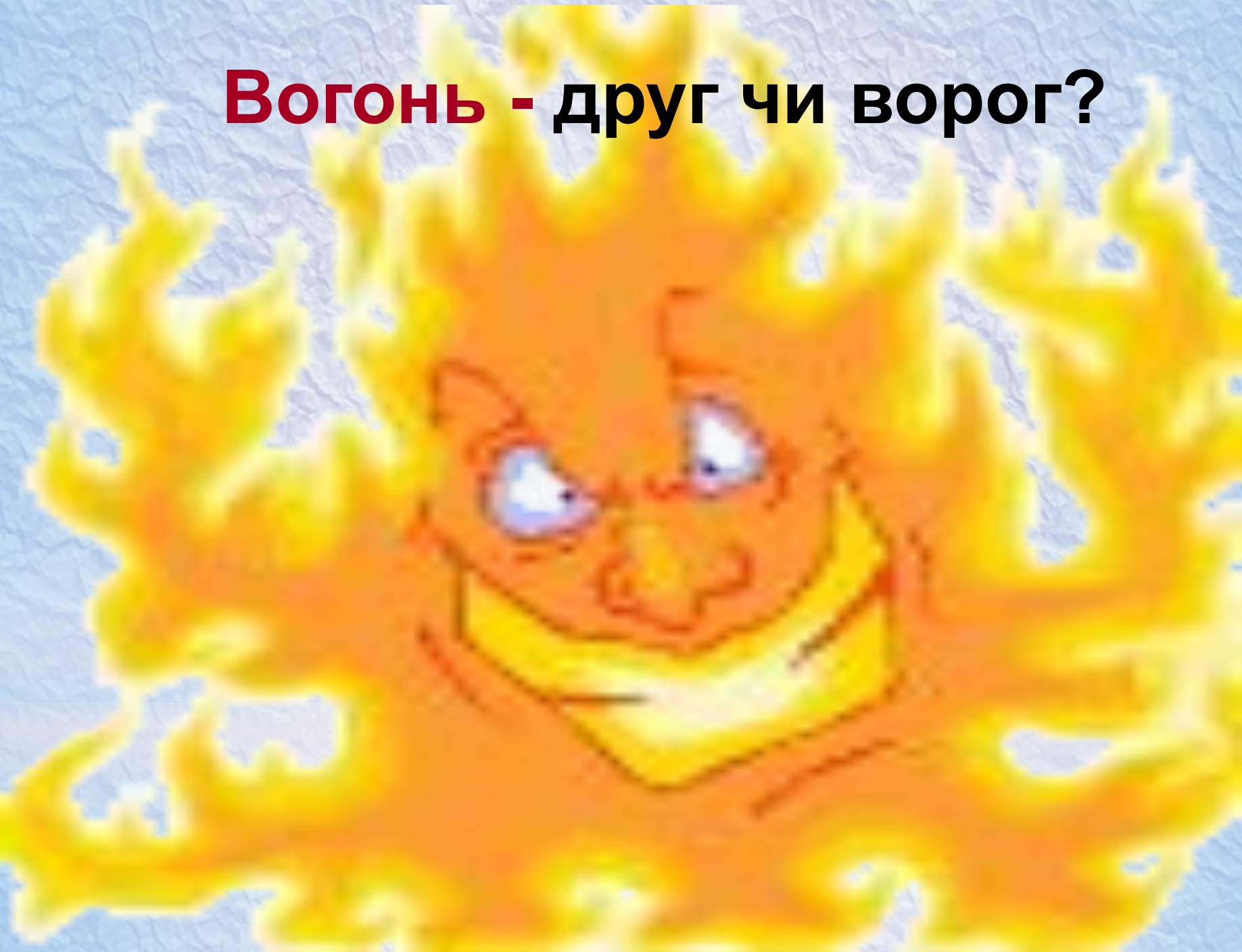
ГРА “Я ЗНАЮ ТАКІ ДЖЕРЕЛА ЗАПАЛЮВАННЯ

Я починаю гру: “Першою умовою виникнення горіння є наявність джерела запалювання – це все, що породжує вогонь. Під час досліду використали іскру від сірника”

Продовжуй:” Я знаю такі джерела запалювання - ...

Вогонь - друг чи ворог?

Пожежа —

це полум'я, яке охоплює і знищує все, що горить.

Пожежа —

це не контрольований процес горіння, який загрожує життю людей і тварин, знищує природні багатства і матеріальні цінності.

Причини пожеж в Україні:

- необережне поводження з вогнем - 52%;
- порушення правил монтажу і експлуатації електроустаткування та побутових електроприладів - 24%;
- порушення правил експлуатації приладів опалення - 9%;
- пустощі дітей з вогнем - 2%;
- підпали - 5%.

* необережне поводження з вогнем;

* порушення правил експлуатації електроприладів і електроустаткування;

* замикання електропроводки

* залишені вогнища;

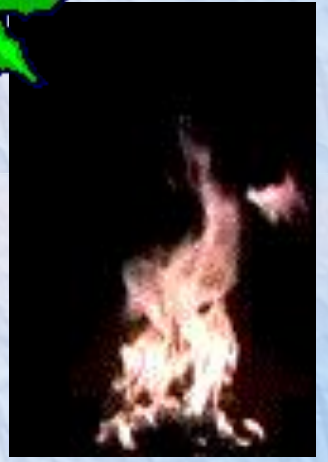
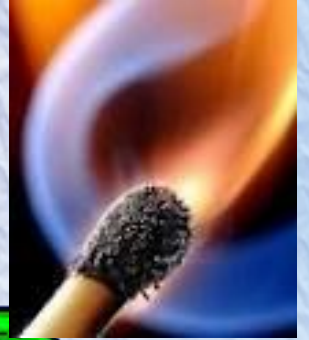
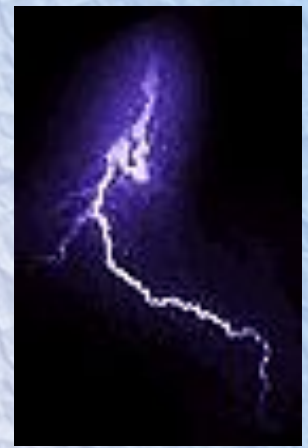
* витік газу;

* залишена свічка;

* неуважність в поводженні з піротехнічними засобами;

* кинута сигарета, сірник;

* блискавка.

МНС України

ЧОМУ ВИНИКАЮТЬ ПОЖЕЖІ?

Ігри з вогнем

Фєсєрверки в приміщеннях

Неправильне користування газом та електроплитами

Залишені увімкненими електроприлади

ПІД ЧАС ПОЖЕЖІ ДІЙ ПРАВИЛЬНО!

Зателефонуй **101** та повідом про пожежу. Поклич на допомогу дорослих

Швидко залиш приміщення

СЛУЖБА ПОРЯТУНКУ МНС УКРАЇНИ

НЕ ховайся від пожежі в шафі, під ліжком та в інших темних, закритих місцях!

НЕ користуйся ліфтом під час пожежі!

Якщо пожежа в коридорі або на сходовій клітці - вийди на балкон та клич на допомогу

Дим смертельно небезпечний! Намочи тканину та дихай крізь неї

Якщо на тобі загорівся одяг – не біжи. Падай на підлогу та перекочуйся

НЕ гаси водою електроприлади

НЕ намагайся загасити полум'я самостійно

ЩОРІЧНО В УКРАЇНІ:

- виникає пожеж – понад 40 000 од.;
- під час пожеж гине – 3200 осіб;
- одержує травми – майже 2000 осіб;
- прямі матеріальні збитки від пожеж – 480 000 000 грн.

Небезпечні супутники вогню

Отруйний дим.

Висока температура.

Погана видимість.

Паніка і розгубленість.

Поразка електричним струмом.

Обвалення конструкцій.

ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПРИ ПОЖЕЖАХ

- * **Негайно покинути будинок, використовуючи для цього основні і запасні виходи.**
- * **Оповістити оточуючих (сусідів) про небезпеку. Повідомити про пожежу до служби «101».**
- * **Якщо вогнище пожежі невелике, до прибуття пожежної команди спробуйте загасити його наявними підручними засобами.**
- * **Зберігайте спокій, здатність швидко оцінювати обстановку і приймати правильні рішення.**
- * **Проходячи через приміщення, що горять, накрийтеся з головою мокрою матерією, через задимлені приміщення рухайтесь повзучи або пригнувшись, заклавши рот і ніс вологою ганчіркою - менше вірогідність задихнутися в диму.**
- * **Якщо на вас спалахнув одяг, не нервуйте, не намагайтеся бігти, а постарайтеся збити полум'я, перекочуючись на підлозі, накинувши ковдру, або, якщо є можливість, загасити водою.**
- * **Для захисту від продуктів горіння дихайте через вологу хустку, тканину. При виході з будівлі по задимлених сходах просувайтесь уздовж стін.**

Рятуючи потерпілих з будинків, які горять, слід пам'ятати

Перед тим, як увійти у приміщення, що горить, накрийтеся мокрою ковдрою, будь-яким одягом чи щільною тканиною

Двері в задимлене приміщення відкривайте обережно, щоб уникнути займання від великого притоку свіжого повітря

У сильно задимленому приміщенні рухайтесь поповзом або пригинаючись

Для захисту від чадного газу необхідно дихати через зволожену тканину

У першу чергу рятуйте дітей, інвалідів та старих людей

Звертайте увагу, що маленькі діти від страху часто ховаються під ліжко, в шафу та забиваються у куток

Виходьте із осередку пожежі в той бік, звідки віє вітер

Якщо на людині горить одяг, зваліть її на землю та швидко накиньте пальто, плащ або будь-яку ковдру чи покривало (бажано зволожену) і щільно притисніть до тіла, у разі необхідності викличте медичну допомогу

Якщо загорівся ваш одяг, падайте на землю і перевертайтеся, щоб збити полум'я, ні в якому разі не біжіть – це ще більше роздуває вогонь

Для гасіння пожежі використовуйте вогнегасники, пожежні гідранти, а також воду, пісок, землю, кошму, ковдри та інші засоби, пристосовані для гасіння вогню

Бензин, гас, органічні масла та розчинники, що загорілися, гасіть тільки за допомогою пристосованих видів вогнегасників, засипайте піском або ґрунтом, а якщо осередок пожежі невеликий, накрийте його азбестовим чи брезентовим покривалом, зволоженою тканиною чи одягом

Якщо горить електричне обладнання або проводка, вимкніть рубильник, вимикач або електричні пробки, а потім починайте гасити вогонь

Складіть правила поведінки при пожежі у лісі

**Перевір
себе**

* Прийшовши додому увечері, ви відчули запах газу. Ваші дії?

- 1. Включити світло, зателефонувати "104".**
- 2. Повідомити сусідів і від них зателефонувати до газової служби.**
- 3. Відкрити вікна і двері, перекрити газ. Якщо запах не усунеться, зателефонувати від сусідів по телефону "104".**

* При приготуванні їжі спалахнув жир на сковороді. Ваші дії?

- 1. Вимкнути газ. Сковороду щільно накрити кришкою.**
- 2. Накинути на сковороду вологу тканину.**
- 3. Залити сковороду водою.**

*** Згасло полум'я в пальнику на газовій плиті. Ваші дії?**

- 1. Спробувати відразу ж знову запалити газ.**
- 2. Перекрити газ, а потім спробувати знову його запалити.**
- 3. Перекрити газ. Відкрити кватирку і через якийсь час знову запалити газ.**

* Пожежа поширюється на меблі та інші предмети, а кімната починає наповнюватися димом. Як ви поступите?

1. Якнайшвидше покинете кімнату. Зателефонуйте "101".

2. Спробуйте загасити пожежу. Якщо не виходить, покинете кімнату та зателефонуйте "101".

3. Зберете цінні речі, прикраси і покинете кімнату. Зателефонуйте "101".

**Пригадайте
основні причини
виникнення**

на

их

ситуацій.

Поєднайте значення з малюнком

1

Аварія

Пожежа

Гроза

Цунамі

Землетрус

3

4

2

5

*Гра
«Брейн-ринг»*

1. Ситуація за межею норми.
2. Буря
3. Туман
4. Злива
5. Грім
6. Віхола
7. Ураган
8. Буран
9. Ожеледиця
10. Сніг
11. Аварія
12. Дош

Лиха, діти, стережіться,
та при цьому – не
губіться.

Бо життя у нас одне,
іншого не буде.

Хай же сонечко ясне
ніжно вас голубить.

Хай всміхаються до вас
і трава, і квіти.

А тепер у добрий час,
любі друзі, діти!

**Будьте здорові
і бережіть
своє життя!**

